

2965

2den Beh. af Lovf. om Landsbypræsterenes Lønninger m. m.

2966

maal, som i Virkeligheden alene ere traadte frem som de, der med praktisk Betydning have været opfordrende til at gaa ind paa den hele Reform. Naar Loven, saaledes som den nu er bragt i Forslag af Regjeringen eller med de Modifikationer dertil, som ere bragte i Forslag af Udvalgets Mindretal, og med Hensyn til hvilke jeg har udtalt mig saaledes, at jeg vel tør sige, at der er Udsigt til en Overenskomst med Hensyn til dem, kom til Gyldighed, tror jeg dog, at man for det første maatte sige, at Klagen over de altfor store Embeder og de altfor overdrevne Indtægter for visse Kald vilde være bortfalden, idet jeg ikke antager, at man paa nogen Maade kan sige, at de Indtægter, der da bleve tilbage, enten i og for sig eller i Sammenligning med de Lønninger, der af Rigsdagen ere blevne bestemte for andre Statsembedsmænd eller andre Embedsmænd, vare overdrevne. Jeg troer dernæst, at det maatte siges, at der derved vilde være opnaaet, at den idelige Omflytning af Geistlige, som ganske vist i mange Henseender har uheldige og ubehagelige Følger, var forebygget. Den vilde efter min Mening allerede i en væsentlig Grad være forebygget ved Bestemmelserne i Lovforslaget, som det foreligger, men det er øiensynligt, at den vilde blive det i en endnu højere Grad ved Indførelsen af de Alderstillsæg, som ere bragte i Forslag af Udvalgets Mindretal, og imod hvilke jeg ikke har Noget at indvende. Fremdeles mener jeg, at det maatte siges, at der med Hensyn til disse store Jordtilligender til Præstegaardene, om hvilke man har havt den Mening, at de vare skadelige i forskjellige Retninger, at de vare skadelige og medførte et Tab med Hensyn til Landets Udvikling i statsøkonomisk Retning, at de vare skadelige for selve Præstens Stilling som Sjælsorger, for hans hele firkelige Stilling — jeg gaaer ikke dybere ind paa disse Spørgsmaal, men siger blot, at det er disse Grunde, som ere blevne fremhævede stærkt — allerede ifølge Bestemmelserne i selve Lovforslaget vilde skeen For-

andring, men ialfald maa man vist indrømme, at, hvis man vilde følge den Vej, som af Mindretallet er foreslaaet, vilde dette Spørgsmaal være bragt ud af Verden, og det være opnaaet, som i saa Henseende var tilfaldet selv af dem, der gaa videst i denne Retning. Dernæst har man havt Betænkeligheder ved disse tvungne Offerforpligtelser, som fremkaldte mange Tryk og mange Uhyggeligheder, men jeg troer, at allerede Lovforslaget selv — som man ogsaa i saa Henseende væsentlig har sluttet sig til — i dette Stykke gaaer saa fuldt ud, som det vel er muligt, ved nemlig at afflasse alt tvungent Offer. Jeg troer endelig — for at tage et Punkt med, der unegtelig i en Lønningslov for Geistligheden maa siges at være væsentlig med Hensyn til Geistlighedens hele Stilling — at det maa indrømmes, at, naar man med Rette har beklaget, at saa mange Geistlige ved deres første Kaldelse kom i en trykket Forsatning og i en Stilling, der hvilede tungt paa dem hele deres Liv igjennem, dels paa Grund af de overdrevne smaa Kald, og dels paa Grund af de uvisse Byrder, der kunde komme til at hvile paa dem længere, end man havde været berettiget til at vente, da ere disse Ulemper foreslaaede ryddede tilside ved selve Lovforslagets Bestemmelser. Overhovedet kan det neppe modsiges netop med Hensyn til alle de Hovedpunkter, som paa de forskjellige Stadier af denne Sag ere komne frem, at Lovforslaget, som det foreligger, indeholder væsentlige Forbedringer, og jeg finder derfor ikke, at der er nogen Fornødenhed tilstede for en saadan total Omvæltning, som man dog tørvigt ikke kan føle sig opfordret til at gjøre, og som man vistnok altid rettest bør afholde sig fra, hvor der ikke er særlig Trang dertil tilstede, og hvor den tilstedeværende Trang paa andre Maader kan afhjælpes. Men jeg maa dernæst sige, at den hele Ordning, som disse Paragrafer af Bertallet gaar ud paa at indføre istedetfor det Bestaaende, og hvorefter samtlige de Indtægter, der hidtil ere tilflydte